A T E L I E R U L nr. 3
ASPECTE TEORETICO-PRACTICE PRIVIND EDIFICAREA STATULUI DE DREPT ȘI MODERNIZAREA ADMINISTRAŢIEI PUBLICE

CÂTEVA ARGUMENTE PRIVIND ORIGINEA RUMÂNEASCĂ A STATELOR DIN GRECIA ANTICĂ/ELADA

Andrei GROZA,
doctor, conferențiar universitar, prim-prorector
al Academiei de Administrare Publică

SUMMARY

The author, under the analysis of several written sources in the oldest time, is trying to prove that the states from Ancient Greece/ Elada were of Rumanian origin, namely that all the population there spoke Rumanian language, while Greek language as outdated language was used by a small number of people, only as official language.

Keywords: *origin, Rumanian language, states, Ancient Greece/ Elada.*

Anterior, în câteva expuneri, am vorbit referitor la faptul că limba primară a civilizației umane a fost limba rumână (de la numele zeiței antice Rumâna, adică cea cu fața îmbujorată, cu obrajii roșii, sănătoasă, plină de viață, ocrotitoarea nou-născuților și mamelor cu copii mici – *n.n.*).

Totodată, am arătat că anume limba rumână a stat la baza apariției celorlalte limbi și că, în pofida tuturor transformărilor care au avut loc de-a lungul mileniilor, aceasta nu a dispărut așa cum ne-au făcut să credem istoricii și lingviștii până în prezent, dar cu unele modificări și completări se regăsește în limba rumână/română, vorbită astăzi de aproape 25 mln. de oameni.

Tot acolo, am menționat că celelalte limbi utilizate în perioada antică, inclusiv sanscrita, ebraica, greaca și latina, au fost inventate și prezentate drept limbi sfinte, adică **date zei** (cum s-a întâmplat acest lucru, rămâne a fi în continuare un subiect aparte, pentru alte expuneri – *n.n.*). Inițial, acestea, concomitent cu limba rumână, au fost învățate și folosite de un cerc restrâns de oameni, în temple și la palate, mai apoi - de mai multă lume ca limbi oficiale.

Omenii simpli însă, indiferent de regiunea în care locuiau, din statele care făceau parte, au continuat să vorbească limba strămoșească - limba rumână, și această situație a perpetuat până, cel puțin, în a doua jumătate a mileniului întâi al erei noastre.

În acest context, putem vorbi despre originea rumânească a tuturor statelor antice, inclusiv a statelor din Grecia/Elada antică.

Despre faptul că așa-numiții greci/eleni antici (locuitorii Peninsulei Balcanice și ai insulelor care o înconjoară niciodată nu s-au numit pe sine greci. Greci au fost numiți de romani - *n.n.*) din cele mai vechi timpuri au vorbit limba rumână ne mărturisesc destul de multe lucruri.

Izvoarele scrise ne arată că elenii (așa își ziceau cei de pe Peninsula Balcanică - *n.n.*), mi-

grând spre Europa Centrală și de Vest, inclusiv spre Peninsula Apenină, au dat acolo peste comunități care vorbeau aceeași limbă ca și dânșii - rumâna.

Altfel spus, atunci când cei din Troia în frunte cu Enei au venit și s-au așezat cu traiul pe peninsulă, nu au avut nevoie de traducători.

În continuare, vom încerca să examinăm cele formulate în titlul expunerii în baza altor argumente şi anume - a celor de ordin lingvistic: numelor de zei și de persoane, denumirilor geografice, denumirilor funcțiilor, altor cuvinte rumânești întâlnite în izvoarele scrise în limba greacă/elenă în cele mai vechi timpuri, dar absente în limba greacă/elenă vorbită atunci și în prezent.

Vom începe cu cuvântul *dor*, care în forma dată și cu conținutul de dorință, nostalgie, dragoste ș. a. m. d., se întâlnește numai în limba rumână/română și de la care își trag denumirea *dorienii*, una dintre cele mai vechi comunități antice, localizată inițial în nordul Peninsulei Balcanice, care la răscrucea secolelor XIII – XII, împreună cu alte comunități de același neam, a coborât spre sud, a ocupat unele regiuni și a fondat mai multe localități/orașe (Corint, Bizanț, Heracleia ș. a.) și state (Sparta, Eghina, Argos ș. a.) [1].

Numele de *dorieni* l-au luat de la *Dor*, feciorul lui *Ellin*, primul strămoș al grecilor/elenilor. [2]

Despre faptul că cuvântul *dor* și atunci însemna dorința de a vedea ceva drag, nostalgie, dragoste pentru cineva ș. a. m. d., ne-o dovedesc prenumele mai multor persoane din acea perioadă, așa ca Apollodor, arhont în Atena în anul 430/429 î. e. n., Apollodor din Atena (180 – 120 î. e. n.), scriitor, Afinodor (sec. IV – III î. e. n.), sculptor, Afinodor Cananit (74 -7 î. e. n.), filosof, Diodor Cron, filosof din secolul al IV-lea î. e. n., Diodor din Sicilia (90-30 î. e. n.) ș. a.

Aici cuvântul - component *dor* nu însemna nimic altceva decât dorit, adică dorit de zeul Apollo, dorit de zeița Atena, dorit de Dumnezeu.

Codru - așa era numele ultimului rege al Atenei (sec. IX î. e. n.) care se trăgea din neamul dorienilor. [3]

Acesta, ca să-și salveze orașul și pe concetățenii/supușii săi, și-a jertfit propria viață, fapt prin care a rămas în memoria oamenilor din Grecia/Elada până, cel puțin, în secolul al IV-lea al e. n. (până când sanctuarul închinat acestuia, în urma adoptării creștinismului, a fost demolat - *n. n.*).

Printre urmașii regelui Codru au fost: Solon, Pisistrate, Platon ș. a. (lucru recunoscut în izvoarele scrise în vechime - *n. n.*).

Cuvântul *codru* în forma dată și cu conținutul de pădure mare, deasă, bătrână, se întâlnește numai în limba rumână/română.

Zeu - (în limba greacă/elenă veche scris ca Zeus, în limba greacă/elenă modernă - ca Dias) zeul suprem al grecilor/elenilor antici, zeul tuturor zeilor și al oamenilor.

După cum ne vorbesc mai mulți istorici antici, numele *Zeu* provine de la cuvântul *zi* care însemna/înseamnă lumină. [4]

Astfel, omenii care se închinau lui *Zeu*, se închinau luminii - luminii zilei. Cuvântul *zi* în forma dată și cu sensul de lumină se întâlnește numai în limba rumână/română.

Rea (în limba latină Rhea, greaca/elena veche - Rea), așa erau numele purtate de soția titanului Cronos, mama lui Zeu (Zeus) și mama gemenilor Romul (Romulus) și Rem (Remus), fondatorii Romei. [5]

Prima a fost numită *Rea* fiindcă, după cum mărturisesc unele izvoare scrise în vechime, era îngâmfată și grosolană, iar a doua - pentru că, fiind preoteasă, a încălcat interdicția de a avea relații cu un bărbat (legenda spune că acesta a fost zeul Marte, iar copiii născuți au fost Romul și Rem – *n. n.*).

Numele Rea provine de la cuvântul rea/rău care în forma dată și cu sensul de persoană cu însușiri negative exista numai în limba rumână/română.

Nireu/Nereu - unul dintre cei mai veneraţi zei ai apelor din Grecia antică. Era considerat zeul stihiei apelor, bun la suflet, înţelept, iubitor de dreptate. *Nireu/Nereu* asigura marinarilor călătorie liniştită. [6]

Numele *Nireu/Nereu*, după cum se vede, după sens, provine de la cuvintele *nu rău*, care în forma dată şi cu sensul de bun se întâlneşte numai în limba română/română.

Dorita – în limba greacă/elenă *Dorida*, soţia zeului *Nireu/Nereu*. Dorita de la rumânescul *Dor.*

Fetiţa - în limba greacă/elenă - Fetida, fiica lui Nireu/Nereu şi a Doritei.

Fetiţa, cuvânt curat rumânesc.

Talia, nume de femei, întâlnit destul de des în acea perioadă. De exemplu: Talia - fiica lui Nireu/Nereu, Talia - fiica lui Zeu, Talia - fiica lui Helios.

Cuvântul rumânesc/românesc *Talia* cu sensul de parte a corpului omenesc, grad de dezvoltare intelectuală, în limba greacă/elenă are o altă formă.

Perdica - nume destul de cunoscut în Grecia/Elada antică.[7]

Perdica I (sec. al VIII-lea î. e. n.), fondatorul vechii Macedonii,

Perdica II (450/440 - 413 î. e. n.), rege al Macedoniei,

Perdica III (365 î. e. n.) - 359 î. e. n.), rege al Macedoniei,

Perdica, sora legendarului sculptor şi arhitect Dedal,

Perdica (365 î. e. n. - 321 î. e. n.), **comandant** în armata lui Alexandru Macedon.

Cuvântul *perdica* în forma dată şi cu sensul de obiect confecţionat din pânză, stofă, dantelă etc., care se atârnă la ferestre şi la uşi, se întâlneşte numai în limba rumână/română.

Temuta (în greacă - T*emida, Temis*) - zeiţa normelor morale şi sociale. Era reprezentată cu ochii legaţi, cu o spadă - într-o mână şi un cântar - în alta. *Temuta* de la rumânescul a se teme (în limba greacă/elenă acest cuvânt are altă formă - *n. n.*). *Temuta* însemna că de ea, de regulile pe care ea le apără, trebuie să se teamă şi să le respecte toţi oamenii. Cuvântul *Temuta/ Temida* este cunoscut şi utilizat încă în perioada miceniană (1550 -1175 î. e. n.).

Achilles – feciorul Fetiţei (Fetidei), nepotul zeului Nireu/Nereu. Legendarul erou care a participat la războiul troian. Abia născut, *Achilles* a suferit o arsură grea la buze din care cauză, atunci, nu a putut suge sânul mamei. Ca orice copil el încerca însă nu putea, din care cauză mai mult îl lingea. [8]

Văzând acest lucru, ceilalţi din jur l-au poreclit *Lingheron* (aşa a fost scris în limba greacă/ elenă – *n. n.*), adică cel care *linge*. Cuvintele *a linge, lingere* în forma dată şi în sensul dat nu există în limba greacă/elenă. Ele existau în limba rumână, limba populară în care vorbeau toţi grecii/elenii.

Omer/Homer - poet, căruia i se atribuie scrierea poemelor Iliada şi Odiseea. A trăit în secolele IX-VIII î. e. n. Numele *Omer/Homer* provine de la cuvintele rumâneşti *om* şi *erou*. Cuvântul *om* în forma dată şi cu sensul de fiinţă socială superioară, în limba greacă/elenă nu există. Cuvântul *erou* este un cuvânt foarte vechi şi se întâlneşte, practic, în toate limbile, din care considerente avem tot dreptul să afirmăm că şi acesta este de origine rumânească.

Drac (în greacă Dracon/Dracont), legiuitor. În anul 671 î. e. n. a alcătuit primele legi scrise pentru atenieni. Acestea fiind foarte aspre, au fost supranumite/poreclite *legi draconice*. Cuvântul *drac* în forma dată şi cu sensul de fiinţă imaginară, întruchipare a spiritului rău, diavol, necuratul, satana, se întâlneşte numai în limba rumână/română.

Foc/Foca (în greacă - *Focos*) – 1) erou din Beoti; 2) nepotul zeului Nireu/Nereu, despre care se vorbeşte în Iliada şi Odiseea; 3) strateg (398-318 î. e. n.), ales strateg de 45 de ori şi feciorul său Foc; 4) împărat bizantin (602 – 610); 5) Nichifor II Foca (912 – 964), împărat bizantin.

Cuvântul *foc* în forma dată şi cu sensul de ardere cu flacără nu există în limba greacă/elenă, el se întâlneşte numai în limba rumână/română.

Demarat: 1) Demarat din Corint (Grecia), mort în anul 631 î. e. n., tatăl regelui roman Tarcviniu cel Bătrân; 2) Demarat, rege al Spartei 515 – 491 î. e. n.

Demarat - de la cuvântul *a demara* care în forma dată şi cu sensul de a pune în mişcare, a porni, a începe, a iniția ş. a. m. d. se întâlneşte numai în limba rumână/română.

Arat: 1) Arat (310 – 245 î. e. n.), poet grec/elen din Sob; 2) Arat din Sikion (271-231 î. e. n.), om de stat. Cuvântul *arat* în forma dată şi cu sensul de brăzdare a pământului cu plugul pentru însămânțare, se întâlneşte numai în limbile rumână/română.

Zoilă/Zoila, filosof şi orator. A trăit în secolele IV- III î. e. n. [9]

Zoilă/Zoila îi critica pe toți cei care scriau în acele timpuri, în majoritatea cazurilor neîntemeiat, utilizând cuvinte destul de tăioase şi dure.

Din cauza atitudinii ironice şi batjocoritoare față de Omer/Homer mai era poreclit „Biciul lui Omer/Homer".

A fost poreclit *Zoilă/Zoila* pentru caracterul lui certăreț şi scandalos

După cum se observă destul de uşor, porecla *Zoilă/ Zoila* se trage de la cuvântul *zoi/zoaie* care în forma dată şi cu sensul de apă murdară (adică pe care o turna acest critic peste capul altora – *n. n.*) se întâlneşte numai în limba rumână/română.

Clit: 1) ostaş în armata lui Alexandru Macedon.

2) Euclid (435 î. e. n. - 365 î. e. n.), filosof din Megara.

3) Euclid (325 î. e. n. - 265 î. e. n.), matematician din Alexandria.

4) Euclid (227 - 221), rege din Sparta.

Cuvântul rumânesc/românesc *clit* în forma dată şi cu sensul de grămadă, mult, mare, puternic nu se întâlneşte în limba greacă/latină.

Eu (substantiv neutru), ceea ce arată individualitatea, personalitatea cuiva.

Se întâlnea des în combinare cu alte cuvinte rumânești/românești (populare – *n. n.*) sau grecești/elene (oficiale – *n. n.*) şi formau, ca regulă, nume/prenume.

În continuare, aducem doar câteva exemple de nume/prenume alcătuite din substantivul neutru *eu* şi alte cuvinte rumânești/românești care lipsesc în limba greacă/elenă: Eudor (eu+dor), Eucarp (eu + carp), Euclid (eu + clit = puternic), Eulampie (eu + lampă = lumină), Eumel (eu + mel), Euridica (eu + ridica), Euripide (eu + repede), Europa (eu + a ropăi), Eustrat (eu + strat = ostaş).

Apella – aşa se numea adunarea populară din Sparta la care participau numai bărbații şi la care, inițial, se examinau toate problemele comunității, inclusiv alegerea conducătorilor de toate rangurile. [10]

Candidatul la o funcție sau alta trecea prin fața adunării, iar participanții îşi manifestau susținerea sau nesusținerea prin strigăte. Se considera ales cel care era aclamat mai puternic.

Cuvintele rumânești *a apela* şi *apelat* cu sensul de a striga şi strigăt în forma dată şi cu sensul dat în limba greacă/elenă nu exista.

Eponim (în limba greacă - eponimos), aşa era numit unul din cei zece arhonți (conducători) cu numele cărora erau numiți anii (în anul când arhonte era …/anul lui …ş. a. m. d.). [11]

Cuvântul *eponim* reprezintă o formă prescurtată a sintagmei rumânești - *el pune nume*. Într-o astfel de formă aceasta nu există în nicio altă limbă. Făt, cuvânt cunoscut încă din epoca lui Omer/Homer (sec. IX î. e. n.), cu sens de bărbat tânăr, fără neam, sărac, dar liber. [12]

Către secolul al VII î. e. n. *feții* alcătuiesc o pătură socială destul de numeroasă, iar în secolul al IV - lea î. e. n., aceştia beneficiază de acces la unele funcții de stat.

Pe parcursul timpului, sunt cunoscute diferite funcții ocupate de *feți* printre care: afeții, fesmofeții - membri ai instanțelor de judecată, atlofeții - funcționari cu dreptul de a numi persoanele ce urmau să efectueze liturghiile ş. a. Numele de *făt* în componența denumirilor unor

funcţii se întâlneşte până la mijlocul secolului al XV-lea, până la cucerirea Constantinopolului de către turci. Printre acestea cea mai înaltă se considera cea de *logofăt*, preluată și utilizată în cnezatele medievale rumâneşti mai multe secole la rând.

Cuvântul *făt* în forma dată și cu sensul de tânăr, bărbat tânăr, lipseşte în limba greacă/elenă.

Existența acestui cuvânt în secolul al IX-lea î. e. n. ne permite să afirmăm că tot de atunci, din acea perioadă sunt utilizate și celelalte cuvinte din această grupă, așa ca: *fată, fetița, fiu, fiică, fecior, a făta* ș. a.

Cuvintele *triumf, triumfal, triumfător* ș. a. din această familie, alcătuite din două cuvinte rumânești *trei* și *fală* au fost folosite pentru prima oară în Grecia antică în cele mai vechi timpuri și apariția lor este legată de numele lui Dionisie, zeul vegetației, vinului, veseliei și fertilității.

Acesta, după cum ne spun vechile legende, după o expediție militară, de trei ani, efectuată cu succes în India, reîntors în Grec, a propus ca în cinstea victoriei obținute acolo, la fiecare al treilea an, să fie organizate festivități, distracții și competiții sportive.

Cu timpul, acest procedeu trienal, în timpul căruia oamenii îl glorificau, îl slăveau pe Dionisie, iar acesta se lăuda, se fălea cu victoria obținută, a condus la îmbinarea cuvintelor *trei* și *fală/a făli* și naşterea/apariția noilor cuvinte *triumfal, triumfător, triumf, triumfalnic* și altele asemănătoare.

Exemplul lui Dionisie a fost urmat de alți conducători militari și de alte state. Aceştia au început a sărbători *triumfurile* anual sau chiar după fiecare victorie obținută.

Au reușit mult în organizarea triumfurilor romanii, care, odată cu trecerea anilor, acumulau tot mai multe și mai multe victorii.

Aşadar, *triumf, triumfal, triumfător, triumfalnic* și toate celelalte cuvinte de acest gen au apărut în urma îmbinării cuvintelor *trei* și *fală/a făli*, unde, dacă nu dorim să acceptăm că ambele, apoi, cel puțin, a făli este de proveniență românească/rumânească, fiindcă acesta în forma dată se întâlneşte numai în limba română/ rumână.

Sparta, la început oraș - stat, mai apoi stat în Grecia antică (secolul al IX-lea î. e. n. - mijlocul secolului al II-lea î. e. n). Denumirea provine de la cuvântul spart/spartă care în forma dată există numai în limba rumână/română.

Maraton, localitate din Grecia antică, unde în anul 490 î. e. n. grecii/elenii obțin victorie asupra perșilor și de la care provine denumirea disciplinei din atletica ușoară – Maraton, alergare la distanța de 42 km 195 metri.

Cuvântul *Maraton* provine de la rumânescul *mărar* (localitatea era amplasată într-o vale, în care creştea foarte mult mărar - *n. n.*). Mărar - plantă erbacee aromatică, folosită drept condiment, care era foarte răspândită în acea regiune.

Mai multe insule din jurul Peninsulei Balcanice în perioada Greciei antice au avut denumiri rumânești/românești, care se mai întâlnesc și azi, așa ca: Lemnos (de la *lemn*), Delos (de la *deal*), Creta, Keia, Amorgos (de la *amurg*), Milos (de la *milă/miloasă*), Antimilos (de la *antimilă/nemiloasă*), Cipru (în perioada cea mai veche numită *capra*), Carpatos (numirea inițial *Crapata*), Marmara (de la combinația de cuvinte *mare mare*, adică cea mai mare dintre celelalte care o înconjoară), Halkida (de la *halcă*).

Din cauza cerințelor înaintate față de asemenea materialele, ne vom opri aici, convinși fiind că și aceste exemple permit de a dovedi că populația din Grecia antică vorbea limba rumână, limba greacă/elenă rămânând a fi o limbă oficială, în cea mai mare parte necunoscută oamenilor simpli.

BIBLIOGRAFIE

1 Дорийцы. În: https://ru.wikipedia.org/ wiki/
2. Эллин. În :https://ru.wikipedia.org/
3. Кодр_(мифология). În: https://ru.wikipedia.org /wiki/
4. Зевс. În: https://ru.wikipedia.org /wiki/
5. Рея_(мифология). În: https://ru.wikipedia.org /wiki/
6. Нирей. În: https://ru.wikipedia.org /wiki/
7. Пердика. În: https://ru.wikipedia.org /wiki/
8. Ахилл. În: https://ru.wikipedia.org /wiki/
9. Зоил. În: https://ru.wikipedia.org /wiki/
10. Апелла. În: https://ru.wikipedia.org/ wiki/
11. Эпоним. În: https://ru.wikipedia.org /wiki/
12. Феты. În: https://ru.wikipedia.org /wiki/